

Lapin kalastusmatkailu ry
Projektipäällikkö
Elias Teriö
eliasterio@gmail.com/0504014474

Lausunto
16.5.2023

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Kalastusmatkailun kehittämisohjelma 2023-2033 (VN/1766/2022-MMM-18).

1. Palvelujen ja liiketoiminnan kehittäminen

Esitys palveluiden kehittämisestä monialaisesti eri sidosryhmät huomioiden on kannatettava askel kohti kestävää kalastusmatkailua. Palveluiden ja niiden sosiaalisen hyväksynnän kehittäminen edellyttää tiivistä vuoropuhelua sidosryhmien välillä ja siksi kalatalousalueiden osallistaminen palveluiden kehitykseen on edellytys toimien menestyksekkääseen toteuttamiseen.

Kalastusmatkailun palvelukehityksen tärkein kulmakivi on vahvat ja elinvoimaiset, kookkaita yksilöitä sisältävät, kalakannat. Palvelutuottamisen kehittäminen vaatii myös monialaista ja synkronoitua sekä suunnitelmallista ja pitkäjänteistä kehittämistä eri sidosryhmien kesken. Palvelukehityksen tueksi tulee ohjata, toimialan erityispiirteisyys huomioiden, tarpeellinen määrä taloudellista resurssia. Toimialan yleinen liikevaihtotasotaso huomioiden on tärkeää rakentaa palveluita yhdessä paikallisten vesialueen omistajien kanssa sekä mahdollistaa yritystoimintaa palvelevien kalastus kohteiden määrittäminen valtion omistamille/osaomistamille vesialueille, kuten Koutusjärvi Pellossa sekä Äkäsjoki Kolarissa. Omatoimi-kalastusmatkailun palvelukehityksessä on syytä huomioida selkeät ja näkyvät ohjeet kalastukseen kullakin kohdealueella sekä tiedon saattaminen majoitusta tarjoavien tahojen saataville.

Palvelukehityksen tulee keskittyä sellaisiin vesiin ja kalakantoihin, jotka kestävät matkailun kehityksen myötä kasvavan kalastuspaineen. Ensisijaisesti tätä asetelmaa tulee tarkastella matkailukalastus palveluiden kehittämisen yhteydessä, koska kyseisen palvelun ansaintalogiikka perustuu volyymi ajatteluun ja siten aiheuttaa merkittävää kalastuspainetta vesistöön jolla palvelua tuotetaan. Tämän tyyppinen palvelun kehittäminen tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä palveluntarjoajien, kalatalousalueiden ja sen osakaskuntien kanssa. Tämä on edellytys sille, että matkailukalastus palvelut voidaan tuottaa kestävästi kalakantoja hyödyntäen tai jopa osana kyseisen vesistön hoitokalastusta. Matkailukalastus palveluiden kehittämisen yhteydessä on syytä tarkastella, onko kalastusoppaan palkka tarpeen määrittellä matkailualan tai kalatalousalan

TES:issa. Työvoiman osaamisen tasoa, etenkin kalojen käsittelyn ja kalaston tuntemuksen osalta, tulee lisätä koko matkailukentän läpi. Palveluiden kehittämisen yhteydessä on tärkeää huomioida tuotettavien palveluiden laadun standartisointi sekä sertifiointi kestävän kalakantojen käytön turvaamiseksi.

2. Myynnin ja markkinoinnin kehittäminen

Esitys Suomen kalastusmahdollisuuksien markkinoinnista ja sen toteuttamisesta eri sidosryhmät osallistaen on erittäin kannatettavaa. Tällä hetkellä on tiedossa, että merkittävin “pullonkaula” Suomen kalastusmatkailun ja kalastusmahdollisuuksien kansainvälisessä kehityksessä on tunnettuuden puute. Kansainväliseen, eri yleisöt ja asiakassegmentit huomioon ottavaan, kansallisesti sekä alueellisesti toteutettavaan markkinoinnin tuottamiseen tulee ohjata riittävästi taloudellista tukea. Toimialan yritysten matala liikevaihtotaso huomioon ottaen tähän toimenpidekokonaisuuteen tulee panostaa merkittävästi ja tarpeen tullen luoda uusi rahoitustyökalu nykyisten, monesti markkinoinnin ulkopuolelle jättävien, instrumenttien rinnalle. Markkinointiin tulee laatia kansallinen strategia sekä alueelliset suunnitelmat, niiden erilaiset vetovoimatekijät esiin nostaen. Kansainvälisesti levitettävän ja kilpailun kestävän markkinoinnin suunnittelussa ja toteutuksessa on tärkeää hyödyntää matkailuelinkeinon jo aiemmin keräämää osaamista sekä markkinoinnin tueksi luomia brändejä kuten; Fishing Lapland & Lakeland Fishing.

Villin lohien vetovoimaisuus kansainvälisen kalastusmatkailun motivaatiotekijänä on kiistaton ja se tulee huomioida markkinoinnissa yhtenä merkityksellisimmistä vetovoimatekijöistä. Villiä ja elinvoimaista lohikantaa on suositeltavaa käyttää etenkin Länsi-Lappiin suuntautuvan kalastusmatkailun markkinoinnin keulakuvana, vastuullisuutta ja kestävän kalastuksen periaatteita, eikä muita kalakantoja unohtamatta. Lapin alueellisessa markkinoinnissa on tärkeää huomioida lohien lisäksi muut kansainvälisesti kiinnostavat kalalajit kuten harjus sekä alueen muut tunnusomaiset vetovoimatekijät kuten puhdas ja erämainen luonto sekä luonnonilmiöt kuten yötön yö ja revontulet ja tietenkin myös laadukas palvelu infra. Kansallisesti toteutettavan markkinoinnin yhteydessä on erityisen tärkeää huomioida Suomen vesistöjen monipuoliset kalakannat sekä kalastuksen korkea saavutettavuus taso ja tarjolla oleva laadukas ja kattava palveluinfra.

3. Toimintaympäristön kehittäminen

Houkutteleva toimintaympäristö on menestyksekkään kalastusmatkailun perusta. Laadittu esitys sen monipuolisesta kehittämisestä eri sidosryhmät huomioiden on kannatettavaa. Lapin maakunnassa, matkailupalveluiden infra on erittäin kattava, toki kehitettävää löytyy kaikkien kalastusmatkailun osa-alueiden; organisoitu kalastusmatkailu, omatoimi kalastusmatkailu ja matkailukalastus toimintaympäristöjen parissa. Kalastusmatkailun ja matkailukalastuksen palveluiden kehittämisen kulmakiven, eli kalakantojen, tila Lapissa vaihtelee alueittain ja siihen liittyy myös vahvoja kulttuurillisia näkemyksiä sekä periytyneitä toimintatapoja. Kalakantojen tilan edelleen kehittäminen tulee toteuttaa käymällä tiivistä vuoropuhelua paikallisten vesialueen omistajien sekä kalastusoikeuden haltijoiden kanssa. Vahvojen ja elinvoimaisten, sekä matkailullisesti kiinnostavien, kalakantojen tavoittelussa tulee huomioida myös valjastetut vesistöalueet. Tavoitteena tulee olla kansainvälisesti houkutteleva toimintaympäristö kalastusmatkailun palveluiden tuottamiselle.

Toimintaympäristön kehityksen yhteydessä on tärkeää havaita ja tunnistaa eri sidosryhmien, toimintaympäristön kehittämiseen liittyvät intressit ja motivaatiotekijät. Tästä voidaan hyvänä esimerkkinä esille nostaa Äkäsjoen yhteislupa-alue, jossa paikallisten osakaskuntien, metsähallituksen sekä kalastusmatkailupalveluita tuottavien yritysten yhteistyöllä, on saatu aikaiseksi positiivinen suuntaus aluetaloudelliseen hyötyyn, kalakantojen elinvoimaisuus huomioiden. Yhteistyö on mahdollistanut kalastusmatkailun palveluiden tuottamisen aiempaa paremmalla kannattavuudella, lupatulotason kasvun, sekä valvonnan tehokkaamman toteuttamisen palvelutuotannon yhteydessä kerätyn havaintotiedon myötä. Toimintamallin seurannan aikana on havaittu, että selkeät kalastussäännöt, vaikkakin tiukennetut ja toimintaa rajaavat, edistävät kalastuskohteen imagoa sekä vetovoimaisuutta. Sama vaikutus on tarvittavien lupien saatavuuden helpoudella. Molemmat toimet lisäävät kohteen kiinnostavuutta sekä lisäävät lieveilmiöiden kuten salakalastus ja roskaaminen, määrää. Alentunut valvontaresurssi sekä sen vaikutus kalastuskohteiden imagoon etenkin Lapissa tulee huomioida ja selvittää mahdollisuuksia tilanteen parantamiseen yhdessä vesialueiden omistajien sekä palveluntarjoajien kanssa.

Vesialueen omistajien intressiä ja motivaatiota vesialueen matkailukäytöllisen arvon lisäämiseksi tulee edistää, ohjaamalla kalatalousalueiden ja osakaskuntien toimintaa, tai vähintäänkin sen koordinaatiota, ammattimaisempaan suuntaan nykyisen talkoomallin sijaan. Lisäksi vesialueen omistajien asemaa kalastusmatkailun mahdollistajina sekä hyödynsaajina tulee vahvistaa, esimerkiksi Äkäsjoki-mallin edelleen kehittämisen ja monistamisen kautta, koko maakunnan alueelle. Vesialueen/yhteislupa-alueen ja matkailupalvelun tuottajien yhteistyö

on avainasemassa etenkin matkailukalastuspalveluiden tuottamiseen soveltuvien vesistöjen tunnistamisessa, määrittelyssä sekä palvelumuotoilussa. (tarvittava infra). Sidosryhmien välisen yhteistyön edistäminen ja tukeminen on ylipäätään edellytys kalastusmatkailun kokonaisvaltaiselle kehittämiselle.

Kalastusmatkailun ja sen toimintaympäristön kehittäminen pitää Suomessa ja aloittaa toimialan tunnustamisella elinkeinoksi ja toteuttaa kestävän kehityksen periaatteita noudattaen sekä etenkin Lapissa muut paikalliset elinkeinot, kuten poroelinkeino, huomioiden. Kehitysohjelman tavoitteen saavuttaminen ja toimialan kokonaisvaltaisessa kehittämisessä onnistuminen edellyttää aktiivista ja selkeää alueellista sekä kansallista koordinoitua. Kehittämisen yhteydessä on syytä tehdä myös linjauksia sekä toimenpiteitä toimintaympäristöä uhkaavien muuttujien, kuten kaivosteollisuus ja vieraslajit, esiin tuomien riskien ennaltaehkäisemiseksi.

Mauri Kylmämaa

Puheenjohtaja - Lapin Kalastusmatkailu ry

mauri.kylmamaa@kylmamaa.fi / info@fishinglapland.com

0400 188 444